

Årsmelding 2015

Figur 1 Morelletre i blomst 2015 Foto: Marianne Nygård

Felles Landbrukskontor ÅLA

Innleiing

Kommunane Årdal, Lærdal og Aurland har inngått avtale om administrativt vertskommunesamarbeid om Felles Landbrukskontor. Lærdal kommune er vertskommune og avtalen gjeld samarbeid mellom kommunane om utføring av kommunale oppgåver knytt til landbruksforvaltninga i kommunane. Samarbeidet starta 1.7.2007.

Kontoret skal tilby betre tenester samla enn kva kommunane klarer kvar for seg. Kontoret skal gje råd, rettleie og informere brukarane og publikum, delta i planprosessar, gje uttale, handsame og ta avgjerd i saker innanfor kontoret sitt ansvars- og arbeidsområde. Arbeidet omfattar lov- og regelverksforvaltning og tilskotsforvaltning (næringsarbeid) mm.

Organisering

Kontoret er lokalisert i Lærdal rådhus. På rådhuset i Aurland er det eit kontor til disposisjon, det er bemanna deler av veka elles etter avtale. Lærdal kommune har arbeidsgjevaransvar for dei tilsette og ansvar for rekneskap.

Kostnadane med kontoret skal fordelast slik:

Årdal kommune: 16 %

Lærdal kommune: 54%

Aurland kommune: 30 %

Alle politiske og administrative vedtak som gjeld kvar einskild samarbeidskommune skal handsamast og arkiverast i den kommunen saka gjeld.

Rådmannen i Lærdal har det administrative ansvaret for Felles Landbrukskontor ÅLA. Avtalen vart godkjend på nytt i 2010 med 4 stillingsheimlar. Endring av fast bemanning må godkjennast av dei to andre kommunane.

Tilsette i 2015

Magnhild Aspevik	Landbrukssjef
Solgun Haugen	Sakshandsamar
Marianne Nygård	Sakshandsamar
Håvard Øyrehagen	Prosjektleder sau og utmark
Knut Fredrik Øi	Innleidd viltforvaltar

Det er inngått avtale om å leiga oppgåver knytt til kommunal viltforvaltninga hjå Aurland Fjellstyre. Denne avtalen gjeld frå mai 2012. I 2015 har arbeidet vorte utført av Knut Fredrik Øi, og utgjør 850 timar (om lag 50% stilling).

I meldingsåret har landbrukssjef Magnhild Aspevik delteke i arbeidsutvalet til Landbruksselskapet i Sogn og Fjordane.

Innhald

1	Sakshandsaming	4
2	Tilskotsforvaltning	6
2.1	Sentrale ordningar.....	6
2.1.1	Produksjonstilskot i jordbruket	6
2.1.2	Velferdsordningane i jordbruket	7
2.1.3	Spesielle miljøtiltak i jordbruket - SMIL midlar.....	7
2.1.4	Tilskot til drenering av jordbruksjord	8
2.1.5	RMP - Regionalt miljøprogram for Sogn og Fjordane - inkl driftstilskot til organisert beitebruk – OBB.....	8
2.1.6	Investeringsmidlar til organisert beitebruk/Tilskot til tiltak i beiteområde.....	10
2.1.7	BU-midlar gjennom Innovasjon Norge.....	10
2.1.8	Søknad om avlingssvikt	11
2.1.9	Søknad om erstatning for husdyr drepen av freda rovvilt.....	11
2.2	Lokale ordningar – tilskot og fond	11
2.2.1	Årdal.....	11
2.2.2	Lærdal.....	12
2.2.3	Aurland.....	13
3	Lov og regelverksforvaltning	13
3.1	Konsesjonslov, jordlov og lov om forpaktning	13
4	Skogbruk – diverse.....	14
4.1	Skogrådgeving i Indre Sogn	15
5	Viltlova.....	16
6	Lov om motorferdsel i utmark og i vassdrag	18
6.1	Naturmangfoldlova.....	18
6.2	Andre lovar	18
7	Andre oppgåver og tiltak.....	19
7.1	Planarbeid	19
7.2	Verdsarv - Vestnorsk fjordlandskap - Nærøyfjordområde med verneområda	19
7.3	Veterinærvakt	20
7.4	Verneområde	20
7.5	Informasjon.....	20
8	Prosjekt sau og utmark 2012-2016.....	21

1 Sakshandsaming

Felles Landbrukskontor ÅLA gjer administrative vedtak og førebur saker for politisk handsaming.

Tabell 1 Tal saker med vedtak handsama og førebudd for handsaming av Felles Landbrukskontor ÅLA

Kommune	Årdal	Lærdal	Aurland	Tal vedtak adm/politisk
Administrative vedtak	13	35	46	94
Politisk handsama	3	49*	17	69
Referat saker	1	3	7	11
Tal saker pr kommune	17	87	70	174

Kjelde: Arkiva Årdal, Lærdal og Aurland

*28 av desse sakene er saker Felles Landbrukskontor ÅLA har sakshandsama til Formannskapet for Lærdal Næringsutvikling AS. Dette er ei teneste som er godtgjort.

Tabell 2 Samlerapport for økonomiske verkemiddel som kontoret har vore sakshandsamar for

Kva	Samla sum kr:
Produksjonstilskot Avløysar refusjon sjukdom, ferie og fritid Manuelle utbetalingar	35 069 434
SMIL-midlar – løyvd tilskot	535 750
Tilskot til drenering	80 000
RMP-mildar	1 915 666
Investeringsmidlar til organisert beitebruk/ Tilskot til tiltak i beiteområde	223 100
Avlingsskade	27 297
BU-midlar – løyvd tilskot	883 000
BU-midlar - lånebeløp for rentestøtte	0
Årdal lokale tilskot	244 661
Lærdal lokale tilskot	702 741
Aurland lokale tilskot	75 887
Fellingsavgift – innkrevjing	243 497
Skog – diverse tilskot	247 694
Verdsarvmidlar	2 061 660
Veterinærvakta – driftstilskot og kommunalt tilskot	865 740
Sum	43 176 127

Kjelde: Felles Landbrukskontor ÅLA

"Bygdeutviklingskontor"

Mange viktige tema og saker er innom kontoret. Landbrukseigedomar og naturressursar er utgangspunkt for utvikling av ulike prosjekt som skapar aktivitet. Arbeidsdagane på kontoret er spennande og interessante. Me arbeidar med utfordringar som har mykje å seie for den enkelte og for utvikling av bygdene og kommunane. Dei tilsette på kontoret har stort nettverk og er eit bindeledd mellom dei tre kommunane både administrativ, politisk og på fag og grunneigarnivå. Kontoret har stort nettverk utanfor kommunane. Dette er viktig for å marknadsføra og skapa gode kontaktar for saker me arbeidar med. Til dømes er *Prosjekt sau og utmark* utvikla gjennom dette nettverket.

I 2015 har tilsette ved kontoret delteke i "Prosjekt sakshandsamingsrutinar og saksflyt". Dette er eit hovudprosjekt som kom etter prosjekt «Lærdal som næringsvenleg kommune». Begge prosjekta er eit resultat av omstillingsarbeidet i Lærdal kommune. Prosjektarbeidet i 2015 er spesielt for Lærdal kommune, men både Årdal og Aurland vil nytta godt av dette arbeidet kontoret har delteke i. Det er mellom anna arbeida med rutinar for heile saksfeltet kontoret jobbar med og arkivplan for landbruk. Dette arbeidet kan brukast i alle tre kommunane. Fylkesarkivet er svært godt nøgd med arbeidet Felles Landbrukskontor ÅLA har gjort med rutinar og arkivplan. Det vert brukt som døme til andre kommunar i fylket.

Figur 2 Klargjering av åker til ny sesong Lærdal. Foto Magnhild Aspevik

Figur 3 Poteåker hjå Hjerman, Lærdal. Foto Marianne Nygård

2 Tilskotsforvaltning

2.1 Sentrale ordningar

2.1.1 Produksjonstilskot i jordbruket

Tabell 3 Beløp utbetalt produksjonstilskot og avløysartilskot ÅLA 2015

	Årdal	Lærdal	Aurland
Produksjonstilskot 2015	1 515 516	16 541 830	11 461 355
Avløysartilskot 2015	183 962	2 497 704	1 833 242
Totalt utbetalt 2015	1 699 478	19 039 534	13 294 597
Totalt utbetalt ÅLA 2015	34 033 609		

Kjelde: SLF og Felles Landbrukskontor ÅLA

Tabell 4 Beløp og tal søknadar som er utbetalt manuelt i samband med søknad om produksjonstilskot ÅLA 2015

	Årdal	Lærdal	Aurland
Manuell utbetalingar 2015	69 241	56 976	706 247
Tal saker total	14		

Kjelde: Felles Landbrukskontor ÅLA

Dette er utbetalingar som kjem etter dei sentrale utbetalingane. Det skuldast søknadar som vart stoppa, feil med rapportering lammeslakt og frukt/bær-leveransar, problem med kontroll mot Debio, feil i avkortning grovfôrareal, feil med avløysartilskot. Dei færreste av utbetalingane skuldast feil hjå søkjar, men feil i rapporteringssystemet hjå Landbruksdirektoratet eller hjå dei som rapporterer til dei.

I tillegg vart det handsame ein klage som fekk avslag. I 2015 var det ingen krav om tilbakebetaling av produksjonstilskot i ÅLA.

Tabell 5 Oversikt over tal søknadar om produksjonstilskot og tal kontrollar i ÅLA 2015

	Årdal	Lærdal	Aurland
Januar 2015	9	80	59
August 2015	10	95	62
Totalt tal søknadar om produksjonstilskot	19	175	121
Tal kontrollar januar 2015	1	4	4
Tal kontrollar august 2015	1	5	4
Totalt tal kontrollar	2	9	8

Kjelde: SLF og Felles Landbrukskontor ÅLA

Andelen av søknadar som vert levert elektronisk aukar for kvar søknadsomgang. Dette er veldig bra og lettar arbeidet for sakshandsamar mykje. På augstomgangen i 2015 vart heile 91,1 % av søknadane i ÅLA levert elektronisk mot 86,9 % året før, og 87,3 % i januaromgangen. Det var også i meldingsåret meir jobb enn vanleg med søknadsomgangen august 2015 sidan det enno er ein del feil i kartgrunlaget.

2.1.2 Velferdsordningane i jordbruket

Avløyasing ferie og fritid

Dette er ei refusjonsordning som går innunder søknad om produksjonstilskot i januar. Maks avløysartilskot vert bestemt ut frå dyretalet året før. Avløysartilskot ferie og fritid som er utbetalt i 2015 er refusjon av utgifter til avløysar i 2014. For beløp sjå tabell 3.

Avløyasing ved sjukdom m.v.

Avløyasing ved sjukdom m.v. er ei refusjonsordninga der ein gardbrukar kan få tilbakebetalt utgifter til avløysar i samband med t.d. eigen sjukdom med sjukmelding.

Tabell 6 Oversikt over tal saker og utbetalt beløp i samband med søknad om tilskot til avløyasing ved sjukdom m.v i ÅLA 2015

	Årdal	Lærdal	Aurland
Utbetalt beløp	24 548	125 563	53 250
Total saker			17

Kjelde: FMLA

Tidlegpensjon i jordbruket

Dette er ei ordning som jordbrukarar som har fylt 62 år og som har drive jordbruk i minst 15 år kan søkja på. Det er krav om at det må ha vore eit eigarskifte, og det er bestemte krav til inntekt i ein referanseperiode på fem år.

Felles Landbrukskontor ÅLA har ikkje handsama nokon søknadar om tidlegpensjon i jordbruket i ÅLA i 2015.

2.1.3 Spesielle miljøtiltak i jordbruket - SMIL midlar

Spesielle miljøtiltak i jordbruket

SMIL-midlane er midlar frå landbruksoppggeret som vert fordelt til kvart fylke. Fylkesmannen fordeler midlane vidare til kommunane. Kommunen er ansvarleg for forvaltning av midlane etter gjeldande forskrift (ny i 2015) og lokal tiltaksstrategi for SMIL-midlar. Kommunane våre har tiltaksstrategi som gjeld for perioden 2013 -2016. Tiltaksstrategien skal utarbeidast på nytt i løpet av 2016.

Tabell 7 SMIL-midlar tal, søknadar og midlar til fordeling i Årdal, Lærdal og Aurland

	Årdal	Lærdal	Aurland	Sum
Tal søknadar total	3	12	18	33
Søknadssum totalt	127500	653143	544547	1325190
Tal innvilga søknader	3	11	17	31
Søknadssum innvilga søknader	127500	638143	494547	1260190
Løyvd tilskot	80000	212000	243750	535750

Kjelde: Felles Landbrukskontor ÅLA

2.1.4 Tilskot til drenering av jordbruksjord

Det kan i 2015 gjevast tilskot til drenering av tidlegare grøfta jordbruksareal eller planerte areal som ikkje tidlegare er grøfta. Eigiar eller føretak som leiger tidlegare grøfta jordbruksareal kan søkja på ordninga. I 2016 er det nye gjeldande reglar for drenering.

Felles Landbrukskontor ÅLA har handsama fire søknad om tilskot til drenering i ÅLA i 2015. Det vart løyvd eit tilskot på kr 80 000 på totalt 4 søknadar med omfattande tiltak.

2.1.5 RMP - Regionalt miljøprogram for Sogn og Fjordane - inkl driftstilskot til organisert beitebruk – OBB

”Regionalt miljøprogram for Sogn og Fjordane skal stimulera til å ta vare på og utvikle det opne og særmerkte kulturlandskapet i fylke. Tilskota i miljøprogrammet er til liks med nasjonale produksjonstilskot ei årleg driftstøtte til føretak i drift som oppfyller visse vilkår. Tilskota i miljøprogrammet skal fungere som betaling for miljøvennlege driftsformer og produksjon av miljøgode for samfunnet” (kjelde Rettleingshefte 2014)

Alle føretak som kan søkja på produksjonstilskot i jordbruket, har landbruksdrift i Sogn og Fjordane og oppfyller vilkåra som vert stilte i dei ulike tilskotsordningane, kan søkja.

Frå 2013 vart det opna for å søkja elektronisk på RMP/OBB i det nye fagsystemet eStil, eit felles program for heile landet. Dette medførte at ein del av tilskotsordningane fekk nye og til dels ”misvisande” namn. I tillegg kom det inn krav om kartfesting av alle tiltak. Grunna desse endringane og fortsatt ein del ”problem” med programmet og mot Altinn vart det mykje arbeid med denne ordninga i 2015 òg.

Ca 86,67 % av RMP og ca 42,86 % av OBB søknadane var elektroniske denne søknadsomgangen, mot ca 75 % og ca 67 % året før. Sakshandsamar hjelpte fleire søkjarar med å levere søknaden elektronisk, slik at det kan vera litt av grunnen til høg %-andel elektroniske søknadar. Det var betre å få kartfesta alt saman med søkjar i staden for å gjera det utfrå handteikna kart i etterkant. I tillegg til dei som fekk hjelp til å søkja tidlegare år som no klarde å senda inn elektronisk sjølve i 2015.

Figur 4 Hesjing på Ryo i Flåm. Foto Magnhild Aspevik

Tabell 8 Oversikt over utbetalinger i 2015 for dei ulike ordningane innan Regionalt miljøprogram for Sogn og Fjordane i ÅLA inkl. driftstilskot organisert beitebruk etter søknadsomgangen i 2014

Tilskotsordning	Årdal	Lærdal	Aurland
Drift av enkeltstøl og fellesstøl med mjølkeproduksjon	-	90 000	300 000
Skjøtsel av bratt areal	10 665	66 690	466 560
Beite av lokalt verdifulle jordbrukslandskap	-	20 000	48 640
Beite i utmark (verneområde)	5 900	-	165 600
Skjøtsel av gravminne	4 500	7 500	4 000
Skjøtsel av bakkemurar, trekkjer, skigardar	18 774	252 999	71 937
Skjøtsel av styvingstre	-	13 350	16 050
Drift av beitelag	13 410	89 465	45 756
Slått av biologisk verdifulle areal	-	30 740	53 940
Beite av biologisk verdifulle areal	-	101 650	12 540
Bevaringsverdige husdyrrasar	-	1 000	4 000
Tal søknadar som har fått utbetaling	9	45	54
Totalt utbetalt for søknadsomgangen	53 249	673 394	1 189 023

Kjelde: Landbruksdirektoratet (eStil)

Tabell 9 Tal søknadar på Regionalt miljøprogram Sogn og Fjordane i 2015 og driftstilskot til organisert beitebruk i ÅLA i 2015

	Årdal	Lærdal	Aurland
Tal søknadar på RMP i 2015	8	47	50
Tal kontrollar totalt			8
Søknadar organisert beitebruk 2015	2	1	4
Totalt tal innkomne søknadar	10	48	62

Kjelde: Felles Landbrukskontor ÅLA

2.1.6 Investeringsmidlar til organisert beitebruk/Tilskot til tiltak i beiteområde

Søknadar vert handsama og tilrådd av kommunen. Fylkesmannen godkjenner og løyver midlar. Kommunen godkjenner tiltak og tilrår utbetaling.

Tabell 10 Oversikt over tildeling av "Tilskot til tiltak i beiteområde" og FKT-midlar i ÅLA 2015

	Beitelag	Tiltak	Tilskot
Årdal	Ofredal beitelag	Satelittbjøller, helikoptertransport	19 900
		Ekstraordinær gjeting – FKT-midlar	30 000
	Naddvik beitelag	E-bjøller	12 800
		Ekstra tilsyn, flytting av jervebås – FKT-midlar	35 000
Lærdal	Lærdal sankelag	E-bjøller	98 700
Aurland	Austfjelli beitelag	E-bjøller	16 600
	Vestfjelli beitelag	E-bjøller	2 900
	Stemmerdalen sankelag	E-bjøller og ladestasjon	7 200
	Samla sum		223 100

Kjelde: FMLA

FKT(Forebyggande- og konfliktdempande tiltak)-midlar vert løyvd av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane ved Miljøvernavingdelinga.

2.1.7 BU-midlar gjennom Innovasjon Norge

Kontoret har ei viktig informasjonsrolle for dei som ynskjer å søkje om BU-midlar. Søkjarar er, som oftast, i kontakt med kontoret før søknad vert sendt inn. Kommunen v.

landbruksforvaltninga må gje uttale til innleverte søknadar, før handsaming hjå Innovasjon Norge. Kommunen godkjenner ferdige prosjekt og tilviser løyvde midlar.

Tabell 11 BU-midlar tildelt gjennom Innovasjon Norge fordelt på kommune, tiltak og tilskot.

Kommune	Søklar	Formål	Tilskot
Årdal	Jørgen Asperheim	Investeringstilskot – juletru	149 000
Lærdal	Jan Mo	Investeringstilskot - moreller	100 000
	Harald Blaaflat Mundal	Investeringstilskot - moreller	275 000
	Tor Magne Gjerde	Investeringstilskot - moreller	125 000
	Mark R. S. Brooks	Investeringstilskot - moreller	150 000
	Andres Øye	Investeringstilskot - moreller	84 000
Sum			883 000

Kjelde: Innovasjon Norge

2.1.8 Søknad om avlingssvikt

Jord- og hagebruksføretak kan søkja om erstatning for betydeleg avlingssvikt som er forårsaka av klimatiske forhold som det ikkje er mogeleg å sikra seg mot.

Felles Landbrukskontor ÅLA har handsama totalt 2 søknadar om avlingssvikt i ÅLA i 2015, ein ligg fortsatt til handsaming hjå fylkesmannen. Utbetalt kr 27 297,-. Det er fylkesmannen som tek endeleg avgjerd i desse sakene.

2.1.9 Søknad om erstatning for husdyr drepen av freda rovvilt

Husdyreigarar kan søkja erstatning for tap av husdyr som kan påvisast teke av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Sakshandsamar ved Felles Landbrukskontor ÅLA hjalp litt til med å få sendt inn søknadar om erstatning i 2015 òg. Det er Fylkesmannen som forvaltar denne søknadsordninga.

2.2 Lokale ordningar – tilskot og fond

2.2.1 Årdal

Årdal landbruksfond (jordfond)

Saldo pr 31.12.2015: kr 332 071,41, ingen bevegelse på konto.

Fondskapitalen skal vere på kr 325 000, og fondet har difor pr dags dato lite midlar å dele ut.

Kommunalt tilskot til landbruket i Årdal

Reglane for kommunalt tilskot til landbruket i Årdal er godkjent av kommunestyret i saknr. 38/93. Jf reglane er det løpande søknadsfristar knytt til desse midlane. I 2015 var det ikkje sett av midlar i budsjettet.

Viltfond

Saldo pr 31.12.15: kr 191 528,54

- Utbetalningar til Årdal Jeger og fisk – ettersøksringen: kr 42167,50(2014: kr 72 719)
- Innbetaling fellingsavgift for 2014: 32 560 (37 370 for 2013, 35 740 for 2012)
- Utbetaling til Natvik gard: kr 1193

Fiskefond

Saldo pr 31.12.15: kr 2 552 333,90

- Utbetling i 2015: Natvik Gard kr 141 300,- og Inaq – v.Henning Urke kr 60 000,-
- Innbetaling: 112 985,21

*Fond for vilt, fisk og friluftsliv*Saldo: 31.12.2015: kr 827 101,61

- Innbetaling: 48 909,95 og 14 000,-
- Ingen utbetaling

2.2.2 Lærdal

Lærdal kommune har nærings- og konsesjonsavgiftsfond som mellom anna kan nyttast til investeringar i landbruket. I 2013 vart selskapet Lærdal Næringsutvikling AS skipa (LNU). Søknadar om støtte frå fondet vert no førebudd av LNU, med endeleg avgjerd i formannskapet. Det er Felles Landbrukskontor ÅLA som tek det meste av saksførebuinga for saker som skal til handsaming i formannskapet. LNU kjøper denne tenesta. I 2015 var dette totalt 28 saker.

Løyvde midlar i 2015:

Tilskot til bærplanting

Kontoret har ein del arbeid med søknad om kommunalt tilskot til planting av bær både før og etter løyving. Slike saker går vanleg vis over fleire år.

Tabell 12 Oversikt over løyvingar tilskot til bærplanting i Lærdal 2015

	Bringebær	Jordbær
Totalt tal daa	10,6	0
Totalt tal søknadar	2	0
Total løyving	99640	

Mjølkekvotar

- Kjøp av mjølkekvotar: 1 søknad fekk løyvd tilskot med kr 72 400

Tilskot eigarskifte gardsbruk

- Eigarskifte gardsbruk: 1 søknad fekk løyvd tilskot med kr 50 000

Andre landbruksrelaterte løyvingar

- Utviklingsprosjekt mjølkeprodusentar : 1 søknad fekk løyvd tilskot med kr 135 000
- Ombygging fjøs: 1 søknad fekk løyvd tilskot med kr 135 000
- Kompetanseutvikling: 1 søknad fekk løyvd tilskot med kr 42 350

*Viltfond*Saldo pr 31.12.15: kr 215 653

- Utbetalinger: kjøp av teneste kr 142 151 (2014:114 227, 2013:47 717)
- Innbetaling (fellingsavgift og sal av hjortekjøtt): kr 157 262 (2014:116 752)

*Fiskefond*Fiskefond II saldo pr 31.12.15: kr 1 192 917

- Utbetalinger i 2015: kr 18 400 – settefisk, kr 21 100 - Lærdal jeger og fiskarlag, kr 7800 - Borgund elveigarlag
- Innbetaling frå Østfold Energi: kr 206 158

2.2.3 Aurland*Viltfond*Saldo pr 31.12.15: kr 180 404

- Utbetalinger til Aurland ettersøksring kr 26 425
- Viltgjerde: kr 14 162
- Innbetaling fellingsavgift: kr 53 675

*Skotpremie*Skotpremie på rev og mink i Aurland. Kontoret tilvisar skotpremie, mot framlagd ”bevis”.

- I 2015 var det utbetalt kr 35000 (70 revar, 2014: 45 revar) og kr 300 for 1 mink

3 Lov og regelverksforvaltning**3.1 Konesjonslov, jordlov og lov om forpaking*****Konesjon og buplikt***

Konesjonslova skal regulere og kontrollere omsetning av fast eigedom for å oppnå eit effektivt vern om landbruket sitt produksjonsareal og slike eigar og brukstilhøve som er mest gagnleg for samfunnet. Kommunane si oppgåve er å handsame søknadar om konesjon på erver av fast eigedom, følgje opp eigedomar med buplikt m.m. Dette er ofte tidkrevjande og komplekse saker. Det er vanskeleg for Felles Landbrukskontor ÅLA å sette av tid til oppfølging av bupliksaker.

Jordlova med forskrifter

Formålet til jordlova er å legge tilhøva slik til rette for at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket.

Det er driveplikt på alt jordbruksareal, dersom ein ikkje kan driva arealet sjølv kan det drivast av andre gjennom avtale om utleige. Kommunane skal føre tilsyn med at driveplikta vert overhaldd.

Søknad om omdisponering vert ofte handsama som ein del av ein søknad om bygging med heimel i plan- og bygningslova eller søknad om dispensasjon frå gjeldande kommuneplan. Forskrift om nydyrking og forskrift om bygging av landbruksveg er heimla i jordlova. Forskrift om gjødselvarer mv av organisk opphav er heimla mellom anna i jordlova.

Lov om forpaking

Jf. lov om forpaking skal avtaler om forpaking leggjast fram for kommunen for godkjenning.

Tabell 13 Tal saker jordlov, konsesjonslov og lov om forpaking i ÅLA

	Årdal	Lærdal	Aurland
Konsesjon	0	2	5
Driveplikt §8a	0	0	0
Omdisponering §9	1	1	1
Deling §12	1	8	3
Landbruksveg	0	4	1
Nydyrking	1	2	1
Søknad om utsett frist for spreing av husdyrgjødsel	2	2	4
Forpaking	0	0	0
Sum	5	19	15

Kjelde: ACOS, Felles Landbrukskontor ÅLA

4 Skogbruk – diverse

Ulike spørsmål, søknadar og problemstillingar er handsama innanfor skogbruksforvaltninga i 2015.

Fylgjande tal syner aktiviteten:

Tabell 14 Skog avverking i Årdal og Lærdal i m³ og kroneverdi

	Årdal		Lærdal	
	tal/m ³	kr	tal/m ³	kr
Gran industrivirke			18	4 588
Juletre			287	117 700
Total verdi				122 287

Kjelde: FMLA

Tabell 15 Skogfond innbetalinger i Årdal og Lærdal.

	Årdal		Lærdal	
	Innbetaling 2014	Bruttoverdi	Innbetaling 2015	Bruttoverdi
Skogfond			15183	

Kjelde: FMLA

Tabell 16 Skogkultur

	Årdal – søknadar			Lærdal – søknad	
	tal/m ³	Kostnad	Tilskot	tal/m ³	Tilskot kr
NMSK-midlar			10 231		
Juletre				1000	
Plantekjøp	780 stk				
Total verdi			10231		

Kjelde: FMLA

Tabell 17 Tilskot til vegprosjekt i Årdal, Lærdal og Aurland

	Årdal	Lærdal	Aurland:
Tilskot til vegprosjekt (LUF-tilskudd)	0	194 226	0

Kjelde: Fylkesmannen

4.1 Skogrådgeving i Indre Sogn

Prosjektet er eit skogrådgevingsprosjekt mellom Lærdal, Aurland, Årdal, Sogndal og Leikanger. Med ei prosjektramme på kr 200 000,- har prosjektleiar Arnt Laukeland sidan mars 2014 vore tilgjengeleg i kommunane for skogfaglege spørsmål og hjelp. Prosjektet vart avslutta medio 2015.

I Indre Sogn er det høg aktivitet på kurs i motorsag. 10 kurs i dokumentert opplæring av hogst er skipa i 2015. Dette er den regionen i Sogn og Fjordane med høgast kursaktivitet. Desse kursa er organisert i prosjektregi. Sjølv kursa er finansiert av eigenandel hjå skogeigarane. I tillegg er det gjennomført 3 skogkveldar med tema skogfond. Prosjektleiar har og delteke på synfaringar hjå skogeigarar som vurderer hogst eller planting, samt bidrege med skogfagleg rådgeving for skogeigarar i prosjektområdet.

Prosjektet har i 2015 brukt kr 43 237 i attståande prosjektmidlar.

Figur 5 Hogstmoden skog, foto Magnhild Aspevik

5 Viltlova

Fellingsløyve elg/hjort/rådyr

Fellingsløyve vert tildelt etter administrativt vedtak i samsvar med forvaltningsplan for hjortevilt (Årdal) og etter godkjend bestandsplan for Lærdal bestandsplanområde og Aurland bestandsplanområde.

Tabell 18 Tildelte fellingsløyve, fellingsresultat og fellingsavgift i ÅLA

	Tildelte fellingsløyve			Felt i ordinær			Fellingsavgift
	Elg	Hjort	Rådyr	Elg	Hjort	Rådyr	
Årdal	14	163	-	3	115	-	38 575
Lærdal	25	669	1	5	355	0	113 255
Aurland	19	299	-	5	163	-	53 420
Samla	58	1131	1	13	633	0	205 250

Kjelde: Viltforvaltninga i ÅLA

Figur 6 Hjort ved Vikesland Aurland, foto Marianne Nygård

Oppfølging fallvilt

Felles Landbrukskontor ÅLA får opplysningar om fallvilt frå ettersøksringane, politiet , vegvesenet, kontraktørar og publikum. Kontoret har ansvaret for å registrera fallvilt i Hjortevilt-registeret og senda inn rapport til SSB. Me jobbar kontinuerleg med oversikten og nyttar denne til å jobba førebyggjande mot hjort-trafikk. Nytt av 2015 er blinkande hjortesilt på Eri-sletta. Dette vert organisert betre gjennom deltaking i forskingsprosjekt frå 2016.

Tabell 19 Fallviltregistreringa ÅLA jaktåret 2013-2014 (1.april – 31.mars)

	Årdal	Lærdal	Aurland
Påkøynde hjort/rådyr/elg	9	58	4
Andre årsaker hjort/rådyr/elg	5	13	4
Andre dyr enn hjort/rådyr/elg	7	2	0
Totalt tal registrerte fallvilt 2013	21	73	8

Kjelde: Felles Landbrukskontor ÅLA

Jegerprøve

Det vart arrangert jegerprøveeksamen for Aurland og Lærdal i 2015.

6 Lov om motorferdsel i utmark og i vassdrag

Kommunane kan gje dispensasjon frå forbod mot motorferdsel i utmark og i vassdrag. Dispensasjon vert gjeve i medhald av lov, forskrift og lokale retningsliner.

Tabell 20 Tal dispensasjonar til motorferdsel i utmark pr kommune.

	Årdal	Lærdal	Aurland
Snøscooter/Helikopter/fly	5	10	32

Kjelde: Felles Landbrukskontor ÅLA

6.1 Naturmangfoldlova

Dei miljørettslege prinsippa skal vurderast i alle saker som kan verke inn på mangfaldet i naturen. I vedtak som gjeld bruk av areal og som kan verke inn på naturen, skal §§ 8-12 i lova vere vurdert. Dersom dette ikkje er gjort, er det sakshandsamingsfeil.

Felles Landbrukskontor ÅLA nyttar Naturmangfoldlova i fylgjande saker:

- Motorferdsel i utmark
- Landbruksvegar
- Viltforvaltning – tildeling av fellingsløyve og godkjenning av vald
- Tilskot til spesielle miljøtiltak i jordbruket - SMIL-søknadar
- Søknad om nydyrking
- Utsett frist for spreieing av husdyrgjødsel
- Jordlova – omdisponering §9 og frådeling §12

Figur 7 Insektshotel SJH i Aurland. Foto Marianne Nygård

Midlar til tiltak i utvalde naturtypar

I medhald av *Naturmangfoldlova* er det peika ut utvalde naturtypar i våre kommunar. Det er Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har ansvar for tilskotsordninga, i nært samarbeid med kommunane. I våre kommunar er utvalde naturtypar på høgdegarden Ryum, Vidme og Dregali i Aurland, Ekrene, Molde og Indre Frønningen i Lærdal.

6.2 Andre lovar

Felles Landbrukskontor ÅLA gjev landbruksfagleg vurdering i samband med saker etter PBL, vassressurslova, lakse- og innlandsfiskelova og odelslova. Omfanget av dette arbeidet er varierende.

7 Andre oppgaver og tiltak

7.1 Planarbeid

Felles Landbrukskontor ÅLA har medverknad, kjem med innspel og deltek i planprosessar for m.a. fylgjande planar:

Regionalplanar
Kommuneplanar
Reguleringsplanar
Forvaltningsplanar
Skjøtselsplanar
Verneplanar
Næringsplanar

7.2 Verdsarv - Vestnorsk fjordlandskap - Nærøyfjordområde med verneområda

Kontoret har arbeid opp mot verneområdestyre for Nærøyfjorden, Nærøyfjorden Verdsarvpark, Verdsarvrådet for vestnorsk fjordlandskap og verdsarvbøndene. I 2015 vart det betalt ut kr 2 061 660 i verdsarvmidlar til verdsarvbøndene. Kontoret samarbeida med fylkesmannen for kontroll og oppfølging av desse midlane. I 2015 var mellom anna besøk til alle gardsbruk som har driftssenter innanfor verdsarvområde. Landbrukssjefen deltek på møte som gjeld forvaltning av «verdsarvområde».

Figur 8 Ferdsel og turisme Nærøyfjorden, foto Magnhild Aspevik

Figur 9 Dyrdal. Foto Magnhild Aspevik

7.3 Veterinærvakt

Felles Landbrukskontor ÅLA tilviser løyvde midlar til veterinærvakta som har tre veterinærar i vaktordning.

Statleg vakt og administrasjonstilskot: kr 765 740

Stimuleringstilskot: kr 100 000

7.4 Verneområde

Dei tre kommunane har fleire verneområde:

Bleia naturreservat

Bleia og Storebotn landskapsvernområde

Hallingskarvet nasjonalpark

Grånosmyrane naturreservat

Jotunheimen nasjonalpark

Kvitingsmorki naturreservat

Norheimsdalen naturreservat

Nærøyfjorden landskapsvernområde

Utladalen landskapsvernområde

Kontoret er involvert i ulike saker som gjeld forvaltning av verneområde. Her kan nemnast uttale i samband med byggeløyve, utarbeiding av skjøtselsplanar og handsaming og forvaltning av offentlege tilskotsmidlar.

7.5 Informasjon

Det vert sendt ut infoskriv til grunneigarane 2 gangar i året og lagt ut informasjon på heimesida til landbrukskontoret fortløpande. For viktig informasjon mellom infoskriv og heimesidepublikasjon vert det sendt ut e-post til grunneigarane.

Kontoret har dageleg spørsmål av ulikt slag både via e-post, telefon og besøk på kontoret.

8 Prosjekt sau og utmark 2012-2016

Prosjekt Sau og Utmark har lagt bak seg eit spanande år med mykje god aktivitet. Mange nye fjøsar er planlagde og mange har blitt pussa opp. Nokre har fått offentleg stønad medan andre vel å gjennomføre utan denne stønaden. Trugsmålet om overproduksjon av lammekjøtt hang litt over oss frå slutten av 2015, men dette er nok forbigåande, og truleg vil det om ikkje lang tid ligge i balanse att.

Mange spanande fagkveldar vart gjennomførte i fjor. Tema som gjerde, generasjonsskifte, bygningsdag og fjøsdagar gjorde sitt for å prøve å skape eit spennande fagmiljø for dykk som sauebønder.

Arbeidet i prosjektet har vorte gjennomført av prosjektleiar i samarbeid med styringsgruppa og prosjekteigar Lærdal kommune ved Magnhild Aspevik.

2015 vart det gjennomført 2 fjøsmøter i løpet av året. Her var det eitt i Årdal og eitt i Lærdal. Det var i tillegg to fagmøter, eitt med Lasse Selthun som handla om gardsoverdraging for å få fortgang i generasjonsskifte, og det andre handla om gjerder og gjerdehald. Dette fagmøtet vil også ha ein utedel der me ser på oppsetting av gjerder.

Me hadde også ein markdag ute der det handla om bygg og innreing, og ein bolk som handla om rydding av beite.

Me hadde fem møte i styringsgruppa gjennom året, og i tillegg tre arbeidsmøter med styreleiar.

Me var representerte på Lærdalsmarknaden i juni med eigen stand, der heile styringsgruppa vart tildelte ulike oppgåver. Både folkevalde politikarar og sauenæringa stilte velvillig opp.

Prosjektet har også vore representert på arrangement me ikkje har hatt regien på, som vera kåring i Aurland, årsmøte til lokallaga i Sau og Geit og fagmøte om sau på Skei.

Styret har slik samansetning:

Erling Offerdal – leiar, Ole Bjarne Hovland og Ingvill Eldegard frå Årdal

Lars Nesse, Petter Rumohr Raa og Anders Voll Eltun frå Lærdal

Sigurd Vikesland, Eldrid Grønsberg og Audhild Rogdo frå Aurland

Prosjektleiar og landbrukssjefen deltek på møte. I tillegg har ordføraren delteke på nokre møte.

Figur 10 Gamal norsk sau, Holo i Aurland, foto Marianne Nygård

Tabell 21 Budsjett og rekneskap for Prosjekt sau og utmark 2015

Budsjett		Kostnad pr 2015
Prosjektmedarbeidar	1 400 000	816 094
Kontorutgifter	70 000	21 457
Kompetanseutvikling	250 000	81 090
Administrasjon	250 000	52 448
Diverse	30 000	0
Samla kostnad	2 000 000	971 107
Finansiering		
BU-midler	1 000 000	267 500
Årdal kommune	150 000	121 875
Lærdal kommune	500 000	407 205
Aurland kommune	270 000	219 375
Sauenæringa	80 000	
Sum	2 000 000	1 016 000

Sauenæringa i Årdal, Lærdal og Aurland har bidrege med eigeninnsats. I tillegg har folkevalde delteke på styremøte og på fagmøte.

Figur 11 Sau på veg til sommarbeite i Dyrdal Aurland, foto Magnhild Aspevik